СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК LVIII. Ч. 189 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го СЕРПНЯ 1950. No. 189 JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 16, 1950. VOL. LVIII.
П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ЕКОНОМІЧНА ПРОДУКЦІЯ ЗДА НАЙВИЩА ЗА ВСІ ЧАСИ

Вашинґтон, 14 серпня. — Продукція матеріялів і обслуг країни за другий квартал 1950 року дійшла до найвищого вершка за всі часи, як це оприлюднює департамент торгівлі. Якщо б мірити цю продукцію річним оборотом, то він виносив би 270 біліонів долярів. У першому кварталі вартість продукції, коли б її мірити річною мірою, була на сім біліонів менша.

У січні президент Труман заповів, що впродовж найближчих пять літ вартість американської продукції зросте до 300 біліонів річно У тому часі її річна вартість виносила $253,-800,000,000. Значить, що президент передбачує зріст продукції на 35 відсотків Одначе Леон Кейсерлінґ, голова Ради Президентових Дорадників, сказав минулого тижня, що в 1955 р. продукція дійде до вартости 350 біліонів. Ці цифри подані без огляду на війну в Кореї, яка триває тільки 50 днів. Вони вказують, що добробут нації дійшов до найвищого щабля і нема причини побоюватися економічної кризи.

ВИПЛАТИЛИ 24 БІЛІОНИ З СУСПІЛЬНОГО БАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА 15 РОКІВ

Вашинґтон, 12 серпня. — Робітники, які належать до системи суспільного забезпечення, дістали 24 біліони долярів в формі допомог підчас безробіття, пенсій на старечі літа або додатку до старечих пенсій, як теж виплат для родин, які мають право до допомог на випадок безробіття або смерти живителя. Ці фонди були виплачені впродовж 15 років існування суспільного забезпечення. Закон про це був підписаний президентом Френклином Д. Рузвелтом 14 серпня 1935 р.

У своїм звіті з нагоди 15-річча діяння суспільного забезпечення, адміністратор цієї системи Оскар Р. Ювінґ виявив такі цифри: В 1934 р. коло 280,000, потребуючих дітей діставали допомоги зі стейтових фондів. Тепер 1,600,000 дітей дістають їх з фондів федерального забезпечення. Пересічно такі діти дістають по $47 місячно. Від 1935 до кінця червня 1950 р. виплачено для них $2,756,000,000. Виплата для дітей це тільки зразок допомоги. З інших цифр замітні: Для старих людей, чи то в пенсіях, чи допомогах, виплачено в тому часі $9,485,000,000; для безробітних понад 8 біліонів. Коло 2,100,000 старих людей дістають тепер старечу пенсію, а 750,000 вдів і дітей дістають допомогу по смерти чоловіка чи батька.

● 10,000,000 осіб в Китаю потерпіло від величезної повені рік — твердить комуно-китайська преса.

ПРЕЗИДЕНТ НЕГОДУЄ НА ВІДПРАВЛЮВАННЯ СТАРЦІВ З РОБОТИ.

Вашинґтон. — У привітнім письмі на Краєву Конференцію Старіючих Людей президент Труман висловив негодування на відправлювання з роботи осіб в означенім старечім віці, головно в такому часі, коли „нам потрібна посилена продукція для забезпеки країни". Труман висловив надію, що конференція найде способи для втримання при праці людей, які в старшому віці можуть стати в пригоді краєві. Коли хто не може працювати увесь час, повинен найти затруднення хоч на частину денного часу, твердить президент.

ПОХОВАЛИ ПЕРШОГО ВОЯКА З КОРЕЇ НА НАЦІОНАЛЬНІМ ЦВИНТАРІ

Вашинґтон. — Першого вояка, який згинув у війні в Кореї, поховали на Національнім Цвинтарі в Арлінґтон, на передмістю Вашинґтону, у стейті Вирджінія. Ним є другий лютенант Гавел Дж. Томас, родом з Вашинґтону. Похорон відбувся з усіми належними почестями серед літньої спеки. Його гріб находиться у віддалі пів милі від гробу Невідомого Вояка. Серед сотні людей, які відпровадили героя з Кореї, були найвищі світські й військові урядовці як теж і делеґат корейського посольства. Небіжчик був ветераном другої світової війни, який вступив наново до військової служби як піхотинець 24 дивізії перед 20 місяцями. Він помер від рани, поцілений кулею. Був одиноким в родині. Проповідник, який відпроваджував небіжчика до гробу, сказав у своїй промові: „Він віддав своє життя на те, щоб Обєднані Нації могли жити".

ЗАСУДЖЕНІ КОМУНІСТИ БІЛЬШОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ ТЕПЕР НІЖ ДАВНІШЕ

Ню Йорк. — Федеральний прокуратор Ирвинґ Г. Сейпол оприлюднив наказ, з яким він звернувся до суду, щоб відкликати запоруку, складену за засуджених 11 провідних комуністів і післати їх до тюрми відбувати кару. зазив написаний в формі афідевіту на девяти сторінках, а в ньому наведені місця з комуністичного щоденника „Дейлі Воркер". Ці статті доказують, що засуджені лідери є більшою небезпекою для Злучених Держав під теперішню пору ніж були колинебудь у минулому. Вони надають напрям газеті, яка веде акцію проти Злучених Держав, обстоюючи становище Росії підчас війни в Кореї Це тільки вказує, що засуджені комуністи ведуть дальше агітацію за насильне скинення уряду Злучених Держав, значить продовжують злочин, за який вони були засуджені. „Оце причина, чому ці засуджені не повинні оставатися на волі" — арґументує прокуратор. Оборонці мають нагоду внести свої завваги проти тверджень прокуратора, на переслуханні в суді в четвер.

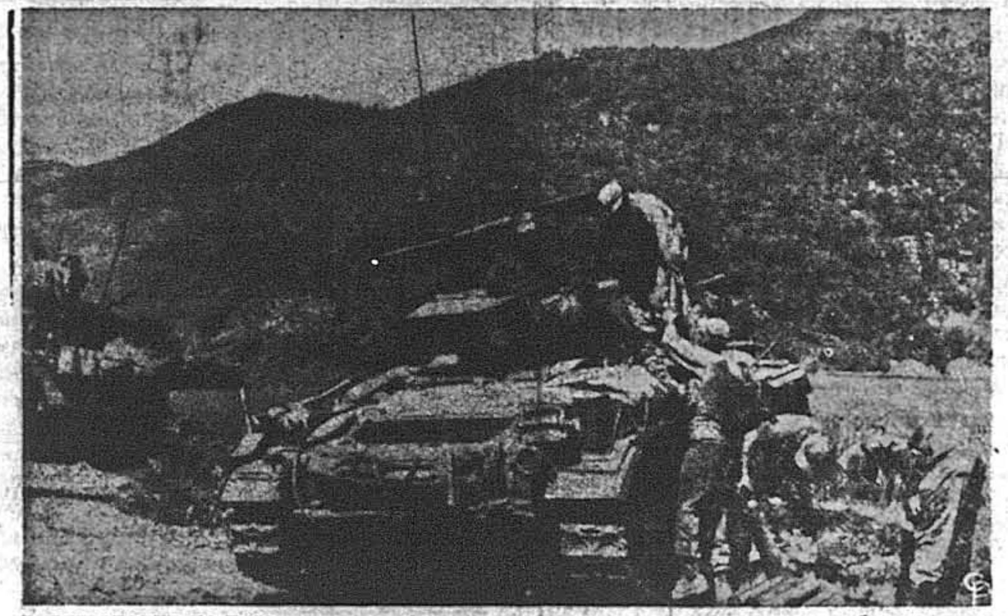
В АМЕРИЦІ

● Яків Малік українського роду. Про це пише „Винипеґ Трибюн", — згадуючи, що він народжений в Харкові. Кореспондент цеї газети довідався, що Малік є економістом, а на різні запити дає відповідь „не даю вияснення" — „но комент" в мовах англійській, французькій, японській, московській та українській.

● Два мільйонерські сини згинули в горах у Каліфорнії. Є це Степан Васерман, син нюйорського брокера і Крістофер Смит Рейнолдс, — син фабриканта тютюну. Вони забилися, коли виходили на гору Мт. Гітні.

● Радше бути стовпом для вуличної лямпи ніж президентом в ЗДА — сказав на вічу в Ню Йорку Венджамин Дейвис, недавній радний міста. Він є одним із комуністичних провідників, засуджених на тюрму, випущений на волю за запорукою.

● Книжку про рятунок перед наслідками вибуху атомової бомби, яку видав уряд для остороги, будуть продавати по ціні 1,50 долярів. Досі вислано на замовлення поштою — 8,600 примірників.

В ПІДГОТОВЦІ ДО БОЮ, американські танки використовують коротку перерву, щоб переглянути свої припаси амуніції і доповнити їх з полевих складів. За короткий час ця амуніція знову буде сіяти смерть і спустошення в червоних рядах, що лава за лавою намагаються вимогти собі переправу через ріку Нактонґ.

Індія пропонує визначити „воєнні цілі" О. Н. в Кореї

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК В РАДІ БЕЗПЕКИ ПРОПОНУЄ СТВОРИТИ ДЛЯ ТИХ ЦІЛЕЙ ОКРЕМУ КОМІСІЮ

Лейк Соксес, 15. серпня. — Індійський представник в Раді Безпеки Об'єднаних Націй запропонував на вчорашньому засіданні створення окремої комісії, яка простудіювала б та встановила б „воєнні цілі" Об'єднаних Націй в Кореї, та розглядала б всі пропозиції мирного полагодження корейського конфлікту на базі негайного припинення воєнних дій та відступу комуністичних сил поза 38-ий рівнобіжник. Голова індійської делеґації, сер Бенґаль Н. Ро, вважає, що створенням такої комісії можна б перемогти існуючу від трьох тижнів „мертву точку" в нарадах в цій справі, створену тактикою совєтського предсідника Ради, Я. Маліка, вплинути на міжнародне відпруження та причинитися до збереження миру. Згідно з його пропозицією, комітет мав би складатися з шістьох незаінтересованих в корейській справі членів: Індії, Норвеґії, Юґославії, Еквадору, Єгипту і Куби. Злучені Держави і Британія поставилися „симпатично" до цеї пропозиції, але заповіли, що вони мусіли б її основніше обміркувати. Ще більш прихильне становище зайняла Франція. Всі незаінтересовані члени вже виявили свою згідність на таку пропозицію, а совєтський представник, як звичайно, відмовився забрати до неї будь-яке становище. В дальших нарадах, під час яких знову доходило до гострої виміни слів між демократичними і совєтськими представниками, совєти продовжували свою тактику саботування нарад, щоб не допустити до розгляду американської резолюції зі „засудженням проти аґресора на Корейську Республіку та закликом до всіх членів Об'єднаних Націй допомогти льокалізувати війну в Кореї."

ФРАНЦІЯ ЗАПРОПОНУЄ МІЖНАРОДНУ ОБОРОННУ ПОЗИЧКУ

Париж, 15. серпня. — Тут в поінформованих колах стверджують, що французький уряд закінчує вже проєкт великої міжнародної позички на оборону, подібної до плянів Дейвіса і Йонґа після першої світової війни.

АМЕРИКА ЗАЖАДАЄ БІЛЬШОЇ ПРОДУКЦІЇ ЗБРОЇ ВІД ЗАХІДНОЇ ЕВРОПИ.

Вашинґтон.—Уряд ЗДА готовий зажадати від країн Західної Европи збільшення продукції зброї для посилення оборони. Ідеться теж про те, щоб зорганізувати більшу боєву силу в людях. З таким домаганням поїде американський представник на нараду країн з Атлантійського Пакту до Лондону 22 ц.м. Він має арґументувати своє становище тим, що Америка несе на собі увесь тягар оборони Кореї.

ПРОБЛЕМА ОЗБРОЄННЯ НІМЕЧЧИНИ БУДЕ ПРЕДМЕТОМ НАРАД „ТРЬОХ ВЕЛИКИХ"

Франкфурт, Німеччина, 15. серпня. — З поінформованих американських, британських і французьких джерел заявляють, що проблема озброєння Західної Німеччини в рямках загальної західно-европейської оборонної підготовки буде цілком певно предметом нарад міністрів закордонних справ — трьох західних великодержав: ЗДА, Британії і Франції, під час їхньої зустрічі в Ню Йорку наступного місяця. Заздалегідь стверджується, що аліянти в жадних обставинах не погодяться на створення окремої німецької армії, натомість розглянуть можливість її існування в рямках Атлантійського Пакту або Брюсельського Союзу. З німецького боку, з якого досі виявлялося великі застереження щодо таких пропозицій, тепер признається необхідність німецької участи в західно-европейській оборонній підготовці, що є теж підготовкою для оборони Німеччини. В останньому звернувся зі закликом для створення німецької армії та озброєння Німеччини відомий генерал Маннтойфель, вважаючи, що західні аліянти не зможуть оборонити Німеччини без німецьких військ.

ТРУМАН ЗАПЕВНЯЄ ПРЕЗИДЕНТА КОРЕЇ ПРО ПЕРЕМОГУ

Вашинґтон, 14 серпня. — Президент Труман вислав до президента Республіки Кореї запевнення, що війська Злучених Держав і Кореї відібють напад комуністичних наїзників. У привіті, висланім до през. Синґмана Рі, сказав през. Труман:

„У другу річницю проклямації Республіки Кореї вона опинилася в такому положенні, що Злучені Держави й інші країни з Обєднаних Націй помагають вашому народові відбити дикого й безоглядного комуністичного наїзника. З цієї нагоди пересилаю Вашій Ексцеленції і населенні Кореї найкращі побажання населення ЗДА . . . Я знаю, що напасник буде прогнаний і що нарід Кореї осягне волю й незалежність, яка йому належиться . . ."

НЮЙОРСЬКИЙ ПОСАДНИК КАНДИДАТОМ НА АМБАСАДОРА.

Ню Йорк. — Демократичні провідники міста вважають, що назначення посадника Вилйема О'Двайера амбасадором Злучених Держав до Мексика, має справжні виляди на здійснення. В останніх місяцях говорено, що мейор дістане якесь назначення, одначе появлялися теж і заперечення. Поінформовані люди кажуть, що през. Труман проголосить його назначення вже найближчого тижня. Здогади появилися тому, що О'Двайер виїхав до Вашинґтону, мабуть на відвідини до Білого Дому.

АМБІТНІ ПЛЯНИ ДЛЯ СТРИМАННЯ РОСІЇ

Вашинґтон. — Дейвид Сентнер, кореспондент газет видавництва Герста, довідується про існування майстерного пляну для стримання Росії в її спробі заскочити світ третьою війною. В засаді є це комбінація подавляючої атомової сили, зазнайомлення з намірами Росії і готовість „потягнути за язичок" кріс, вимірений на напасника. Стратеґія придумана так, щоб Росія зрозуміла, що з хвилиною, коли вона розширить корейську війну на світову війну, Злучені Держави є готові на блискавичну руйнуючу відплату! Американська програма обіймає три ділянки: 1. поширення американської контррозвідки для зазнайомлення зі совєтськими плянами їхнього вжитку атомової бомби; 2. продукція атомових бомб на такий лад, як продукується інші вироби, зложені з різних частин. Тут вже входять в рахунок і водневі бомби побіч уранових. Це є тим більше можливим, що виріб атомової бомби подешевів на одну третину від часу вибуху А-бомби на Бікіні. Спосіб виробу бомб є поправлений від часу зради Фукса і не є відомий совєтським шпигам; 3. негайно на початку війни буде перевезених до Европи неозначене число американських дивізій. Вони будуть мати найновіші роди тайної зброї, щоб спаралізувати діяння червоної армії, доки не буде змобілізована повна сила Америки і доки Европа сама не змобізується; 4. нагла готовість Америки відбити напад ворога на територію ЗДА. Вже тепер безупину діють повітряні патрулі й радарові сітки для остороги перед нападом з повітря.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА УСПІШНО ПРОДОВЖУЮТЬ НАСТУП В КОРЕЇ

У ВАЖКИХ БОЯХ ПРОНИКНУТО НА ОДНУ МИЛЮ ВОРОЖИЙ ПРИЧІЛОК НА ЛІНІЇ НАКТОН

Токіо, 15. серпня. — Протягом вчорашнього дня і сьогодні вранці з'єднання американської 24-ої Піхотної Дивізії продовжували свій протинаступ на центральному фронті, де комуністичні сили прорвалися були через оборонну лінію на ріці Нактонґ та встановили свій сильний мостовий причілок на південний захід від Чанґйонґ. Згідно з інформаціями розвідки, цей причілок мав послужити випадовою базою для генерального наступу червоних на важливий американський стратегічний і комунікаційний вузол Тайґу та опісля на порт Пусан. Американський наступ попередив ворожі пляни. Почавши свій наступ серед великих дощів і негоди, американці продовжували його вчора вже під чистим, соняшним небом, що вможливлювало вже ширші дії авіяції, яка безупину засипувала бомбами, ракетами та кулеметним вогнем ворожі лінії на фронті і в безпосередньому запіллі. В запеклих боях та завдавши великих втрат ворогові, американські війська проникнули ворожий терен на приблизно одну милю. Ворог завзято обороняє свої позиції, користуючись при цьому добре замаскованою важкою зброєю. На північному і південному флангах цього фронту ворог пробував вчора перейти до протинаступу, але залишив ці спроби, натрапивши на сильний американський вогонь. — Напасникам не допомогла й важка артилерія, що пробувала захитати американські лінії сильним вогнем з-за ріки. Стверджується, що ворог „фанатично обороняє своїх позицій", не зважаючи на жадні жертви з його боку. Крім цих льокальних боїв, на цілому фронті день пройшов без важливіших подій. На фронті на північ від Чанґйонґ, де з'єднання американської Першої Кавалерійської Дивізії розгромили спробу большевицької переправи через ріку Нактонґ в околиці Туконґ, вбиваючи около 800 большевиків, — протягом вчорашнього дня було спокійно. Проте з фронтів повідомляють, що ворог під прикриттям минулої ночі знову перекинув деяку кількість свіжих військ через Нактонґ, користуючись при цьому всілякими примітивними хитрощами, що мають успіх часто

(Докінчення на стор. 4-ій)

АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА БОМБАРДУЄ ГЛИБОКЕ ВОРОЖЕ ЗАПІЛЛЯ

Токіо, 15. серпня. — Агенство Асошіейтед Прес повідомляє, що вчора важкий американський крейсер бомбардував військові цілі в глибокому запіллі північно-корейського ворога, у віддалені яких 100 миль від совєтської території здовж східнього корейського побережжя. З'єднання американської та аліянтської фльоти були активні теж на інших фронтах, виключаючи можливість ворожого морського транспорту. Авіяція безупину нищить сухопутні шляхи ворожого постачання, що позначується теж помітним ворожим послабленням на фронті, та зокрема в повільнішому ніж початково темпі перекидування військ і їх забезпечення.

ТІТО ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ПРОТИ КОЖНОЇ АҐРЕСІЇ

Беоґрад, 15. серпня. — Посварений з Кремлем югославський комуністичний диктатор маршал Тіто, заявив вчора індійському соціялістичному кореспондентові, що жаден аґресор не може рахувати на симпатії югославського народу, що Югославія не приступила б автоматично до війни по боці Совєтського Союзу, як що прийшло б до нової світової війни, та що Югославія буде боротися тільки у випадку нападу на неї і буде боротися проти кожного аґресора, хто б ним не був. Це було перше вичерпуюче інтерв'ю голови уряду країни, про яку говориться як про дуже можливу чергову жертву совєтської аґресії. Тіто твердив, що він не признає аґресії як засобу для поширення комуністичної революції. На тему війни в Кореї Тіто заявив, що боротьба корейського народу за об'єднання і незалежність була б без сумніву справедливою, — якщо її вів би сам корейський нарід. Але Тіто висловив сумнів, чи такою можна вважати теперішню війну в Кореї. На закінчення свого інтерв'ю Тіто висловив надію, що втручання Москви у внутрішні справи не тільки поодиноких країн і народів, але й їх комуністичних партій буде викликувати нові бунти та поведе за прикладом Югославії інші народи.

ЧОРЧИЛ ВІДБУДЕ НАРАДИ З АТЛІ В СПРАВІ НАГЛОГО ЗАСІДАННЯ ПАРЛЯМЕНТУ

Лондон, 15. серпня. — Сьогодні тут пороблено заходи для зустрічі премієра Атлі з консервативними провідниками Винстоном Чорчилем і Ентоні Іденом та з лідером Ліберальної партії, Клементом Дейвісом, щоб обговорити причини пропонованого опозиційними лідерами наглого скликання парляменту. Наради премієра Атлі з опозиційними провідниками ще не означають, що їх домагання буде задоволене. Навпаки, в поінформованих колах вважають, що уряд відступив би від визначеного вже ним речинця сесії парляменту на 12-го вересня тільки під напором справді дуже важливих причин. Інтересно, що Чорчил вже сьогодні відбув наради з американським амбасадором в Лондоні, Люісом Доґлесом. Відомо, що вони обговорювали спільну американсько-британську проблему оборони Далекого Сходу та оборонної підготовку в Европі, але не відомо, чи це має будь-який зв'язок з домаганням приспішеної сесії британського парляменту. Наради Атлі з опозиційними провідниками мали б відбутися в середу.

В СВІТІ

● Індонезький парлямент прийняв нову конституцію, на підставі якої Індонезія перестала бути федеративною, стаючи одностайною республікою.

● З Москви виїхала до Ірану окрема комісія, що має відбути наради в справі нового торговельного договору між обома країнами.

● Поль ван Зееланд, призначений принцом Водуїном премієром країни, ще не міг створити уряду, натрапляючи на деякі трудноші в доборі міністрів. Він заявив, що він сподіється перемогти трудноші вже сьогодні і завтра проголосити листу нового уряду.

● В містах Британії вчора знову відізвалися пробні голоси сирен, що остерігають населення перед повітряним налетом та яких британці вже не чули від часу капітуляції Німеччини.

● Нюйорський польський щоденник „Нови Свят" повідомив з Лондону, що там нагло помер на удар серця премієр польського уряду на вигнанні, Тадеуш Томашевскі.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОБЛЕМА ГАДЮКИ ЗА ПАЗУХОЮ

Спостерігаючи поведінку комуністичної п'ятої колони в цій країні в теперішніх обставинах національної загрози, не знати кому дивуватись: зрадницькій нахабності комуністів, чи справді святій терпеливості адміністрації і суспільства, що це все толерують. Положення дуже нагадує проблему гадюки за пазухою, радикальна розв'язка якої є не менш загрозлива, ніж дальше толерування тої загрози під самим серцем.

Комуністи в Америці вже мають своє точне означення і опреділення: це аґенти чужої і наскрізь ворожої американським принципам ідеології та послушне знаряддя чужої і наскрізь ворожої влади. Кожний комуніст це вже дійсний або можливий шпигун, саботажник, зрадник, що не завагається поповнити жадного злочину, якщо цього від нього вимагатимуть його пани з Кремля. Для своєї підривної роботи проти демократії вони використовують саму демократію. Свого часу відомий український знавець комуністів М. Дурделла порівнював в друкованих в цьому щоденнику статтях демократію до ґондолі на повному морі, а комуністів з щурами, які на наших очах її перегризають, щоб її затопити. Ми цьому безчинно приглядаємось, вважаючи, що щурі мають рівне з усіми право перебувати в ґондолі і її гризти, як їм це подобається.

І вони її гризуть з подвійною силою, відчуваючи бурю, на яку заповідається з Кореї. Цілий ряд заходів адміністрації, зокрема недавнє звернення президента Трумана до населення, мають на меті головно ствердити чи, в якому місці і скільки щурів гризе нашу державну ґондолю, але в спокою ще залишається самих щурів та їх підривну роботу.

Це щонайменше хвилево. Заходи для ув'язнення засуджених але залишених на волі за кавцією комуністичних провідників вказували б, що комуністична гадюка за пазухою та комуністичні щурі в державній ґондолі всеж таки починають ставати нестерпною загрозою для нації.

Складна проблема комуністичної гадюки за американською пазухою, яку не завжди хочуть або мають терпіння розуміти багато з наших земляків, що їм практика на рідній землі та в Европі накинула засаду „з комуністами по-комуністичному", пробивається з цілого ряду американських публікацій в останніх днях. На окрему увагу заслуговує велика редакційна стаття в недільному виданні Н. Й. Таймсу, що коментує звернення Дому Свободи до президента Трумана власне з рекомендацією заборони комуністичної партії.

Думки цього коментара коротко такі: проблема заборони комуністичної партії є основною проблемою цілої американської політичної системи. Її трудність полягає в характері самого комунізму. Існування комуністичної партії має свою базу в найосновнішому принципі американської системи: в ґарантованих конституцією свободах зібрання, слова і преси. З другого боку, конституція не признає свободи використовування цих свобід для її повалення, саботажів і зрадництва. Отже виходить парадокс і колізія. Газета вважає, що комуністична партія повинна бути заборонена, як на це прийде слушний час. Сьогодні він ще не існує. Проте, в коментарі рекомендується задержати в комуністичній проблемі „відкриту голову", але не так відкриту, щоби з неї вилетів мозок — як це доражджував абсольвенткам одної школи президент МекКрекен.

Немає сумніву, що з американської точки зору, в інтересі американських принципів та їх перемоги в світі, комуністична партія в Америці повинна бути поставлена поза законом справді в „останній хвилині". Важливе тільки цю „останню хвилину" встановити, щоб не було ані запізно ані заскоро, бо одне і друге може мати погубні наслідки. Але як довго комуністична партія ще існує, загал громадянства повинен мати свідомість, що це справді гадюка за пазухою і відповідно поступати.

ВАТИКАНСЬКІ „ДИВІЗІЇ"

Заяву президента Трумана про встановлення повних дипломатичних зв'язків з Ватиканом на місце особистих послів зустріла преса як не прихильно, то невтрально. Звичайно, наводять вислови президента про моральну силу Католицької Церкви, яка в теперішньому часі має велике значення в практиці, якщо йдеться про ствердження, що непорозуміння між Сходом і Заходом оперті на ідеологічній підставі. Одначе не закривають теж і труднощів, з якими президент зустрічається в цій справі від американських протестантів. Під кличем, що в Америці церква є відлучена від держави, вони противляться дипломатичним зв'язкам некатолицької Америки з Ватиканом, як центром світового католицтва.

Джеймс П. О'Доннел у статті в „Сатердей Івнінґ Повст" пригадує, що підчас війни Сталін ужив злобного жарту на пропозицію, щоб порозумітися з папою для поборювання фашизму. Тоді мав Сталін сказати: „З папою? А кільки то дивізій він має?" Очевидно, що Сталін не вижидав відповіди на таке питання, одначе впродовж останніх п'яти років він її дістав. Вона навіть прийшла як удар для Сталіна, коли осередок Західної Европи, від ріки Лаби до Піринеїв, підпав під вплив орґанізації Християнських Демократів, які, як католики, ведуть головну пропаганду проти комуністів і будують не так військові, як радше морально-політичні баридади проти комуністичного походу.

Не рідко буває, що державний муж поповнить промах, якого не зробив би навіть студент політичних відносин. Таке показується і на прикладі Сталіна. Хоч як дбайливо московське Політбюро складає наперед усі пляни для заволодіння якоюсь країною, то коли йшло про панування над Італією, Кремль потерпів історичну поразку. Там не Тольятті встановив свою владу, але християнський демократ, Альсіде де Ґаспері, який співпрацює з Ватиканом. Таке саме явище можна завважати у Франції, де до сили прийшли християнські демократи під проводом Жоржа Бідо та Роберта Шумана.

У ворожій для Франції Німеччині, тобто теперішній Західній Німеччині, найбільшою повоєнною силою показалися теж християнські демократи, які, створивши свою партію, поставили Конрада Аденавера першим канцлером після Гітлера. Цій партії треба завдячувати закинення передвоєнної ворожнечі і плянованого організування одноцільного Західного протикомуністичного фронту для оборони цивілізації. У Бельгії мають рішальний вплив християнські демократи під проводом Гастона Ейскен, у Голяндії під головством Луї Бела, в Люксембургу Пієра Дюпонґ, в Австрії Леополда Фігля і т. п.

Це не значить, що всі громадяни, які голосують на лісту християнських демократів є католиками. Ці партії є політичними партіями, що приймають християнську ідеологію у противенстві до большевицької практики. Вже це саме є вистачальне, щоб кожен, хто хоче ясно станути на протикомуністичнім становищі, підтримав ці партії при виборах. Зрештою, подібне явище буває в інших країнах, де громадяни різних релігійних переконань єднаються під одним проводом, який вони вважають за придатний під якусь пору.

Якщо йдеться про суспільне наставлення партій християнських демократій в поодиноких країнах, то воно не всюди однакове. Не можна сказати, щоб це були „праві" або „ліві" партії. Найлегше ще назвати їх партіями „центра", тобто середини між консервативною правицею і радикальною лівицею. В нормальних часах такі „центри" бувають стрілкою для рівноваги протилежних груп. Одначе в теперішнім часі це є забороло проти комунізму і тому громадяни, які хочуть рятувати свою батьківщину перед неволею, підтримують партію християнських демократів у своїй країні, все одно, під якою назвою вона виступає.

Безпосередніх зв'язків з Ватиканом ці партії не втримують. Є тільки дипломатичні зв'язки, які втримує майже кожна країна. Коли йдеться про моральні засади, на яких спирається партія, то ці засади проповідується по церквах і це вистачальне.

На вислання постійного дипломатичного представника між Злученими Державами й Ватиканом, треба ще підождати. Повна протикомуністична орієнтація усіх прошарків американського населення послабить опозицію проти таких зв'язків серед протестантів і це стане в пригоді президентові Трумановi в його замислах.

М. В. Дольницький.

ДЕ СПОДІВАТИСЯ НОВОГО УДАРУ?

Початок найбільшої в новітній історії воєнної розгри за впливи в світі між червоним імперіялізмом і демократичними державами має місце в Кореї. Там противники стараються випробувати свої сили, свої можливості та перевірити свої спроможності. Війна в Кореї може затягнутися довгі місяці, може принести немало несподіванок, можливо цілком комедійне закінчення.

І хоч очі світу скеровані тепер на маленький корейський півострів, керівники Атлантійського Пакту здають собі ясно справу з цього, що Корея — не найважніше місце в світі, де інтереси Кремля і демократій перехрещуються із скреготом і із холодної можуть перемінитися в гарячу світову війну.

Де сподіватися нового удару СССР? Ось питання, що хвилює сьогодні усіх.

СССР може кожної хвилини почати нову „льокальну" війну аж в 11-ти місцях. Використовуючи сателітські війська, зикористовуючи можливості близького довозу воєнного матеріялу, СССР, як це відкрито заявляють найвищі військові керівники Заходу, може мати початкові успіхи. ЗДА та інші держави, навіть добре озброєні та підготовані до війни, мусітимуть перемагати великі простори, в більшості 4-8 тисяч миль, щоб до місця боїв доставити військо і зброю.

В Азії, напр., загрожені безпосередньо — Формоза, Маляї, Індо-Китай, Бірма, Тибет, Іран — країни, що грають в стратегії західних союзників визначну ролю. Там — СССР ласий не тільки за впливи, але на сирівці, які дали б йому змогу успішно продовжувати війну на всіх фронтах.

В Европі — Берлін, найбільш небезпечна точка. У випадку вибуху світової війни, Советам розмірно легко можна буде знищити невеликі військові з'єднання американців, англійців, французів. Мало цього, кинувши до бою всю свою силу — СССР сподівається зайняти „блискавкою" майже цілу Европу, викинувши західніх союзників якщо не в море, то десь в куток Европи. Чи ці советські сподіванки сповняться — невідомо. Західні союзники не сплять, і ми тут можемо рахуватися з великими несподіванками. Великі надії покладає СССР на комуністичні партії, головно у Франції та Італії.

Дальшою точкою небезпеки може бути Югославія, яка бундючно усамостійнилася від СССР, хоч скептики підозрівають, що у випадку війни Тіто не піде разом з Заходом.

Греція — це інший можливий пункт нападу СССР, можливо руками сателітських армій, навіть скандинавський півострів не вільний від ев. атаки.

В тому, що СССР підготовляється до остаточної розправи, ніхто вже не сумнівається. Попри власну армію, якої сили ніхто не знає, СССР має до розпорядимости вишколені советськими старшинами армії Польщі, Боглярії, Румунії, Мадярщини, а навіть таємну німецьку армію.

З тих вісток, що спорадично продістаються до прилюдного відома, виходить, що СССР, змобілізувавши всі свої резерви, пробуватиме здійснити мрію Гітлера — блискавичними нападами на всіх можливих фронтах, — зломити швидко противника і покорити його. У випадку одночасної атаки на всіх можливих фронтах — західні союзники матимуть немалі завдання подолати цій комуністичній фурії. Тоді Захід мусітиме справно і без хитань кидати до бою такі сили, що могли б не тільки встоятись, здержати але й відкинути і примусити до відступу армії червоного інтернаціоналізму.

Новий світовий конфлікт може й не буде останнім в історії людства, він проте напевне вирішить долю людства на довший час, довший як промежуток між першою і другою чи другою і третьою світовими війнами.

Проф. П. Ковалів.

Наголос у деяких прізвищах

В практиці натрапляємо на великі труднощі з наголосом у прізвищах з суфіксами -енко, -ченко. Не раз турбують нас непевним наголосом такі, наприклад, слова: Левченко-Левченко, Тимченко - Тимченко, Лисенко-Лисенко та ін.

Уважне спостереження над цими двома рядами слів, тобто слів з двома суфіксами -енко, -ченко, дає нам можливість правильно ставити наголос. Ми можемо з більшою певністю твердити про такий чи такий наголос. Тоді зникає ота безпорадність, що веде до подвійного твердження: один каже Левченко буде правильно, а другий — Левченко буде правильно. А третій запитує: кому вірити?

Даємо таке роз'яснення. Перевіривши на численних прикладах, ми бачимо, що суфікс -енко завжди з наголосом, а суфікс -ченко без наголосу. А звідси легко довідатись, як правильно наголошувати слово. Прізвища з суфіксом -енко мають наголос на першому складі цього суфікса: Лисенко, Стеценко, Гриценко, Коваленко, Тимошенко, Кузьменко, Клименко, Василенко, Петренко, Гавриленко, Панасенко, Пилипенко та ін.

До цього ж ряду належать слова, що видаються нам наче з суфіксом -ченко, а насправді вони мають тільки суфікс -енко. Напр.: Чередниченко, де корінь Чреднич- (від Чередник-) і суфікс -енко. Так само й Колісниченко (корінь Коліснич- (від Колісник) та ін. Сюди ж, безперечно, належить і **Шевченко** (корінь Шевч- і суфікс -енко).

Суфікс -ченко не має наголосу, і тому слова з цим, суфіксом мають наголос на корені: **Левченко**, Юрченко, Мальченко, Панченко, Степанченко, Васильченко, Данильченко, Коровченко та ін.

Отже, треба вміти знаходити в слові суфікс, і все буде гаразд: Васил-енко, але Василь-ченко Данил-енко, але: Даниль-ченко, Курил-енко, але: Курильченко, Іван-енко, та ін.

Але окремі прізвища мають вагання в наголосі. Це пояснюється, з одного боку, впливом зовнішньої наголосової системи (переважно російської) і, з другого боку, впливом слів другого ряду. Напр., слово Лисенко, зокрема як прізвище відомого композитора, часто вимовляється за російською традицією. Слово Левченко вимовляється іноді подібно до слів: Косенко, Кузьменко та ін. як Левченко На такі факти треба зважати і не тратити даремно часу на сперечання.

За цими вказівками можна перевірити багато слів, що належать до цих двох рядів. Від цього подвійна користь: можна навчитися правильно наголошувати слова і добре розуміти їх граматичну будову.

ІРИНА ВІЛЬДЕ „ОПОШЛЮЄ СОВЄТСЬКИХ ЛЮДЕЙ"

Відома на західно-українських землях письменниця Ірина Вільде, залишившись у Львові, пристосувалася до підсовєтських умов праці. В нечисленному гурті давніх західно-українських письменників її прийнято до професійної письменницької спілки і вона почала публікувати свої твори в совєтських журналах, газетах, окремими виданнями. Впродовж 5-ох років їй вдалося уникати уваги совєтських цензорів. Це означало стільки, що її робота була для совєтської влади коли не задоволяюча, то принаймні стерпна. Аж оце тепер нога їй посковзнулася.

Партійний орган „Радянська Україна" опублікував на своїх сторінках листа Яніни Урбанської зі Львова з гострою критикою творчости Вільде. Урбанській йдеться про оповідання „На зборах", опубліковане в журналі „Радянський Львів", ч. 1 за 1950 р. На думку Урбанської, письменниця викривила образ совєтської людини, зфальшувала соціяльні умови життя в СССР. Урбанська каже: „Незрозуміло, як могла редакція „Радянського Львова" надрукувати оповідання, яке спотворює радянську дійсність, опошлює радянських людей".

Всім відомо, що надрукування напасливого листа в совєтській газеті означає попадення в неласку того, кого напастують. Не виключене, що незабаром письменницю „викриють як ворога народу".

● Не будуть набирати резервових псів до армії, які вислужили другу світову війну. Команда армії прийшла до висновку, що такі пси забули свій вишкіл і тепер треба більше часу на віднову ніж на новий вишкіл інших псів.

Іван Керницький.

БЕЗЖУРНІ ЛІТА

6)

І вітром вилетів на двір.

— Михайле, чуро мій вірний! — каже мені тоді пан Макс. — Сьогодні ввечорі ти будеш свідком подій великої ваги! Сьогодні я відважився на рішучий крок у боротьбі з котячим насиллям в нашій хаті. Так! Вибила година чину, настав день розплати! Ось-ось — і ми здихаємось нашого відвічного ворога, що обмержує нам життя й у дослівний та метафоричний спосіб затроює нам повітр'я. Однак, я не бажав би, щоб цей мій крок був фальшиво толкований, щоб опісля всякі товариства опіки над кониками стрибунцями і вагітними божими корівками не пискували, що я варвар, вандал і ворог всього звірячого ґатунку. Ні, я кожній тварині признаю право на існування, раз тая тварина вже існує і без моєї попередньої на це згоди. Але ж я завжди і всюди обстоюватиму Швейкову засаду, що — порядок на світі мусить бути: людина повинна жити по-людськи, собака по-собачому, віл — по-волячому, а кіт по-котячому!

Тут мій неоціненний інструктор, прибравши прокурорську позу, вп'ялив пламенне око в котусів нашої господині.

— Лежні! Трутні! Дармоїди! — кидав на них громами. — Скінчилось ваше панування, ваше безсоромне лінюхування, ваше плавання в молоці і сметані! Я — прожену вас із цього котячого раю, там — на вулицю, де кожне з вас у поті чола мусітиме працювати, щоб сполювати собі щоденну мишу, яко же полювати миші — це собачий обов'язок кожного кота!

IV.

...Звечоріло. Не встигла наша господиня, з базару прийшовши, розгосподаритись на кухні, як тут уже, біля неї завертівся дзигою малий Адасько з загадочним клунком під пашиною. В клункові ворушилось щось наче живе, ба навіть подавало голос дивно подібний до м'явкотіння.

— Пані Павлова! — залебедів Адасько. — Пані Павлова, ви є така добра кубіта, ви маєте таке злоте серце, ви так любите всяку звірину, а тут — бідна коціна, без тата — без мами, сиділа собі на тротуарі коло пекарні, така бідна — голодна і так сумно-сумно нявкала. А хлопці — батяри, дундер би їх свиснув, отой Збижко пані Сайової і Юсько Майхер, давай камінням шпурляти в таку бідну коціну, а потім ще хотіли кинути її під трамвай. Але мені стало жалко такої бідної коціни, я взяв її та притаскав сюди. Я знаю, що ви така добра кубіта, і маєте таке злоте серце і напевно не зробити кривди бідній коціні...

Тут малий Адасько геть зовсім розжалобився, скривився, захлипав і двічі смаркнув у кулак, — при цьому швиденько розмотав свій живий пакет і з пакета м'яко, як подущина, висипалось просто на всі чотири лапки нашорошене, гей їжачок, витрішкувате, сіробуре котеня.

...Не знаю, чи зрадів би так шукач золота свіжовідкритою багатющою жилою, або молода мати, якій цигани вкрали дитину, — щасливим відзисканням страченого скарбу, або чайка, якій проїзжі чумаки забрали чаеня — поверненням їй її маляти, — як зраділа, як невимовно зраділа наша господиня, пані Евдокія тією знахідкою, що її приніс Адасько. Добряче, ласкаве, сповнене в щерть любов'ю котячого роду її серце розкрилося широко, як ворота раю для маленького гостя, і в парі з тим чутлива душа пані Евдокії розкрохмалилось, розтаяла як віск, з очей ринули сльози, справжня злива сліз радости! Пані Евдокія вхопила котеня, притиснула до грудей, поміж якими, не во гріх кажучи, могло б зовсім вигідно заховатися не то котнея, але й доросле телятко, вона міцно тулила котеня до свого лона, густо і рясно, як мотопомпа скроплюючи його сльозами, — при чому нещасній тварині загрожувала подвійна небезпека смерти: від одушення в обіймах пані Евдокії та від утоплення в повені її ревних сліз.

Тут теж якстій виступив на арену подій мій неоціненний пан інструктор. Він устромив у стелю віщий, натхненний погляд і урочистим та вельми орнаментальним стилем виголосив промову, що її сміло можна б затитулувати: „Похвала доброчинних діл та християнських чеснот раби Божої, Евдокії Перепелиці".

— О, благословенне будь — казав мій пан інструктор, — невмируще, шляхетне, всепереоплююче вогнем любви людське серце! Благословенна будь нефальшована і щира доброто людей нищих — единий скарбе, що надаєш сякутаку вартість тій мерзенній шкаралупині, яка зветься землею! Пані Павлова! Самаритянко! Опікунко всіх бездольних та покривджених! Це, що ви змилосердились над тією безпритульною істотою, пригорнули її до себе та зогріли її теплом вашого серця, — буде вам записане там — перед престолом Всевишнього! О, як любо, як привітно тепер у нашій хаті! Глянеш так і виринає тобі перед очима ковчег нашого прабатька Ноя, в якому сорок днів і сорок ночей плавали у дружній злагоді всі тварини і боже птацтво. Правда, — що до птацтва, бракує тут між нами того канарка, що його наш Мацько зжер минулого року на весну... Але ж сказав праведний Йов: „Бог дав, Бог узяв, хай ім'я його буде благословенне!"

Пані Евдокія була на вершинах щастя!

— Пане Максю, пане Максю! — аж стогнала вона від зворушення, — ой, який то з вас коханий субльокатор, пане Максю! Багацько вже всякої голоти перекотилося через мою хату, але такого коханого субльокатора, як ви, щем ніколи не мала на станції! Ви як уже щось скажете, то хай ся той монах від оо. Василіян сховає, так, аж за душу бере і за серце щипає

Петро Заярський.

ВОЛОДИМИР САМІЙЛЕНКО

(До 25-річчя з дня смерти)

2)

Яка сила страшної іронії в таких рядках цього віршу:

> Кожна піч українська — фортеця міцна,
> Там на чатах лежать патріоти.

Так гостро і їдко висміює В. Самійленко жалюгідну особу псевдопатріота, обивателя, боягуза, кар'єриста і зрадника української національної справи.

Не втратила ця сатира своєї актуальности і для нашої сучасности, бо чи мало є й тепер серед українців таких „патріотів", що вилежуються „на печі" та обмежують свою „патріотичну" роботу „на таємних думках та на мріях палких".

Злободенною сатирою і для наших часів також є вірш „До поета". В ньому автор висміває байдужість українського громадянства до тяжкого становища діячів української культури, до поетів, мистців, учених. За життя ніхто не цікавиться, в яких умовах живе поет, ніхто не допомагає поетові в горі та злиднях. Зате коли поет не знесе тяжких умов життя і передчасно помре, тоді йому справлять бучний похорон і співають панегірики над його труною. Жертвою такої просто таки злочинної байдужости і неуважности був і сам Володимир Самійленко. У примітивній і вогкій кімнаті, не маючи ніякої матеріяльної допомоги, забутий і покинутий друзями, у великій біді й злиднях помер В. Самійленко. Жертвою такої байдужости був недавно і Юрій Клен.

В сатирі „Горе поета" В. Самійленко висміяв графомана. В поезії „Ідеальний публіциста" висміяно брехливість і продажність журналіста-кар'єриста, що своїм пером служив гнобителям народу і царському урядові. В поезії „Возсоєдіненний Галічанін" висміяно москвофіла з Галичини. Кожна строфа цього вірша кінчається в'їдливим рефреном:

> „О дайте, дайте сто рублів
> Слузі всеруської ідеї"

Політичний устрій тюрми народів царської Росії з надзвичайною силою і гостротою висміяв В. Самійленко у своїх сатирах „Сон" і „Ельдорадо".

„Сон" — це алегоричний твір, в якому автор розповідає про свій сон. (Поетичний засіб сна вживав, як відомо і Шевченко в своїй сатиричній поемі „Сон"). Авторові сниться, що на велике свято прийшли гості у велику ясну залю. Не привітавшися з господарями, гості жадібно накинулися на їжу.

> I бенкет розпочавсь. Як хижі ті вовки,
> Глитали гості наші страву,
> А ми сховалися в далекії кутки
> I відтіль їм співали славу.

Гості напиваються і вимагають, щоб господарі принесли бичі... на себе. Сваволя і брутальне насильство гостей приводять то того, що господарі що далі, то більше деморалізуються: вони зрікаються чести, гідности, взаємної дружби, товариської солідарности, і — як вершок цілковитого занепаду — вони видають гостям на муку свою власну матір:

> I снилося мені: ми матір волокли
> Хто за косу, а хто за ноги;
> Зривали одіж її, і били, і товкли,
> Аж кості хрускали в небоги.
> I ставсь дикий крик, пекельний, навісний!
> Враз бризнули струмки криваві...

„Сон", як справедливо зазначає М. Зеров, — це „найгостріша річ у сатиричному надбанні Самійленка". Алегорія цієї сатири прозора. Гості — це московські окупанти, що поневолили Україну. Вони знущаються над українським народом, системою страшного терору і брутального жахливого насильства вони доводять наш народ до втрати чести, солідарности, до повної деморалізації, що завершується страшною трагедією: сини українського народу катують свою рідну матір Україну!.. Цей образ розп'ятої України В. Самійленко відтворив і у вірші „У сумний час":

> I знов я згадую тебе, Вкраїно-Мати,
> Твою біду, твій вид сумний:
> Округ хреста твого, мій краю розіп'ятий,
> Я чую регіт навісний...

Це регіт яничарів, перевертнів та окупантів, що розпинають нашу Матір-Україну на хресті. Сатира „Сон" така близька до нашої теперішньої трагічної дійсности!

Політичний гніт царської Росії з великою гостротою і дотепом висміює В. Самійленко у вірші „Ельдорадо". Ельдорадо — це щаслива країна, „щаслива" в іронічному значенні. Кожен куплет цієї сатири з несподіваним кінцевим рядком дуже влучно і дотепно виявляє характеристичні сторони ладу цієї „щасливої" країни, цього „раю", де панує груба поліцейська сила:

> Десь на світі є країна:
> Пишна, вільна, щастям горда,
> Кожен там живе щасливо
> Держиморда, держиморда!

В цій „щасливій" країні повні тюрми й концтабори набиті людьми, що шукають волі:

> В тій країні люблять волю,
> Кожен там її шука по змозі
> I про неї розмовляє
> У острозі, у острозі!

Інтеліґенція цієї „щасливої" країни, зокрема письменники, користуються великою „пошаною". За свою працю письменники дістають щедру нагороду від держави: сибірські концтабори:

> Там письменникам за працю
> Сам уряд складає дяку
> I з тріюмфом їх провадить
> В Сибіряку, в Сибіряку!

Багатонаціональна тюрма народів, „щаслива" країна ця має назву „Русь єдина":

> Там живе племія усяких
> Престрашенна мішанина,
> I за те той край зоветься
> Русь єдина, Русь єдина!

В. Самійленко з усією силою свого сатиричного таланту висміював, картав, бив гострою сатирою неправду і неволю. Одночасно у своїх поезіях він закликав до волі, до єднання і згоди:

> Гей, хто хоче всім свободи,
> Поєднаймось, як брати!
> Сонцем правди, світлом згоди,
> Боже, шлях нам освіти!
>
> Хай забудеться недоля
> I неслава давніх літ,
> Щастя ж рівне й рівна воля
> Засіяють на весь світ!

Поет вірив у перемогу українського народу над силами темряви і неволі. Цю віру у відродження свого народу він висловов у таких рядках:

> ... Але вже близько дні,
> Що оживе наш люд забутий,
> I ті, що слухають од нас самі пісні,
> Почують голос ще нечутий.
> I правди світ ясний, якого не було
> Здивована земля побачить,
> I світлом тим новим гнобителям за зло
> Народ великий наш оддячить."

Правда і Воля — це ті ідеали, що їм вірний був В. Самійленко все своє життя. Мих. Обідний так характеризує В. Самійленка, як людину: „Перед нами корифей українського письменства Володимир Самійленко, „Сивенький", поет, письменник і публіцист, з душею кришталевої краси, скромною, як ранок, творчою, як весняна ріка"...

„Полонило його щось вище від турбот життєвих... Правди, Краси та волі шукає він".

I замолоду і на схилі свого життя і до самої смерти, не зважаючи на дуже тяжкі умови останніх днів свого життя, Володимир Самійленко зберіг молодечу ясність і кришталеву красу своєї душі, тверду і незломну віру в краще майбутнє українського народу. Цю надію і віру в перемогу Правди і волі висловив поет і в своїй останній передсмертній поезії:

> Часи юнацьких наших літ,
> Ясного погляду на світ,
> Найкращих поривів, надій
> I чистих молодечих мрій
> Геть одійшли в минулий час,
> I старість пригнітила нас...
> Та чи не дивно, що душа
> Зістарітись не поспіша:
> Вона неначе молода
> Давніших мрій не покида,
> I все нема зневіри в ній,
> Вона все повна ще надій
> На кращий час, на воротя
> В країні вільного життя.

КОХАННЯ НЕ ЗНАЄ ПЕРЕШКОД — доказали зайвий раз перська принцеса Фатіма, що вийшла замуж за „звичайного" американця, Вінсента Лі Гілйера, та які разом продовжують свою послюбну подорож. На фото — вони в своїй віллі у Франції. Побіч принцеси на столі видно портрет її брата, Шаха Ірану.

ЛИСТИ З АМЕРИКИ

13. Культура Америки

Найбільше розмов, найбільше думок, найбільше листів присвячується тепер війні в Кореї, що загрожує перетворитися на більший і довший конфлікт. Навряд щоб у листах, які пишемо закордон до друзів, ми не згадали про цю війну — чому вона почалась і що вона може принести. Минулого тижня ми підкреслили в нашій статті, що листи, написані на цю тему, можуть відіграти важливу ролю у поборюванні фальшивої пропаґанди комуністів. Адже хід подій у Кореї яскраво показує, що Злучені Держави не тільки не були аґресором, як твердить Росія, а навіть і не думали про війну. Навпаки, ризикуючи життям своїх синів, щоб затримати аґресію і зміцнити Об'єднані Держави, наша країна зробила визначний крок у напрямі миру в світі.

Проте, цього тижня ми зачепимо іншу тему. Незалежно від перебігу війни, ми повинні і далі давати в наших листах живу картину різних струмів американського життя. Комуністична пропаґанда продовжує співати стару пісню про те, що американці є матеріялістами і не мають такої культури, як справді цивілізовані народи. У наших листах мо повинні і далі ширити правду.

Подумаймо над цим питанням. Як ми можемо протидіяти фальшивій пропаґанді, що обвинувачує нас у тому, що ми не можемо ані творити справжніх мистецьких цінностей, ані цінити їх?

Літо є саме тим часом, що дає нагоду написати кілька слів про американське мистецтво. Адже саме влітку ми можемо яскраво побачити вияви глибокої любови американців до театру і музики. Чи то концерт симфонічної музики по радіо — все це дає нагоду написати про те, як американці люблять таке мистецтво. А може й вистави літніх театрів, яких є сотні по всіх містечках нашої країни, дадуть тему для листа.

Важливо підкреслити, що тут, у Злучених Державах, серед занятого, клопітливого виробничого життя, люди не втрачають чутливости до духовних інтересів, до тої високої насолоди, що дає слухання музики, спостерігання шляхетної архітектури, читання гарних книжок. Ці факти здається такими очевидними, що не варто їх підкреслювати, але кожний, хто прислухався до злив фальшивих обвинувачень комуністичного радіо, розуміє, що ці обвинувачення треба побивати правдою, треба правдиво позувати різні події нашого щоденного життя, які свідчать про наш культурний рівень, про наші культурні досягнення.

Не треба в листах захищатися або вибачатися. Не треба намагатися висвітлити правду так, наче і в цій новій країні, яка протягом кількох сторіч викарбувала цивілізацію з дичавини, є такі ж старовинні собори і замки, як і в Европі. Досить як ми напишемо про наші власні культурні досягнення, яких ми добилися сами і якими ми пишаємось, хоч завжди прагнемо ще кращого.

„Ми є молодий нарід" — можна написати в листі з приводу цих справ „і нам ще треба багато зробити у переманні дичавиня і розбудові держави. Але ми знаємо, що без мистецтва свобода була би сухою і бідною, а без свободи не може бути великого мистецтва.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

ЗАКІНЧЕННЯ СЬОМОЇ СЕСІЇ

Київські газети повідомляють, що 5. липня ввечорі закінчилася чергова сесія Верховного совєту УССР. Після затвердження республіканського бюджету на 1950 р. сесія схвалила постанови й декрети президії Верховного совєту, видані в періоді між шостою та сьомою сесіями. Зокрема сесія затвердила утворення міністерства збройних сил УССР та міністерства бавовництва республіки, постанову про зміну державного прапора УССР і запровадження гімну і внесла відповідні зміни до конституції УССР. Далі Верховний совєт звільнив від обов'язків заступника голови ради міністрів поета Миколу Бажана, який висловив бажання цілком віддатися творчій літературній праці. На заступника голови ради міністрів призначено К. Литвина, дотеперішнього секретаря ЦК КП(б)У з питань пропаґанди й аґітації. Схвалено також постанови про призначення нових керівників деяких міністерств і комітетіт при раді міністрів УССР.

БОРОТЬБА ПРОТИ НАЦІОНАЛІЗМУ

У Львові, відбулася сесія Інст. укр. літер. ім. Т. Г. Шевченка. По низці доповідей, зачитаних на сесії, з промовою виступив секретар ЦК ВКП(б)У І. Д. Назаренко, присутній на нарадах як наглядач. За ним промовляли ще 33 людей — представників київських адміністративних установ і шкіл західних областей. Преса повідомляє, що „учасники сесії говорили про потребу більш тісного зв'язку наукових працівників-літературознавців УССР з викладачами літератури середніх шкіл і вищих учбових закладів, більш активної участи працівників інституту у творенні підручників української літератури, про потребу успішного розв'язання завдань комуністичного виховання учнівської (зах. української — ред.) молоді в дусі непримиренної боротьби проти українського націоналізму, виховання її в дусі полум'яного совєтського патріотизму і відданости Сталінові". Присутність Назаренка на нарадах сесії доводить, що партія придає велику увагу справі „віднаціоналізовання" української молоді і защеплення їй „полум'яного патріотизму", бо видно, що дотеперішні заходи в тому напрямку на дали бажаних наслідків.

56 МІЛЬЙОНІВ ПІДПИСІВ

Розпочата 25. червня в ССCР кампанія збирання підписів під відозвою стокгольмської конференції так званих „прихильників миру" триває з непослабною силою. Використовуючи прагнення до миру більшости населення земної кулі, совєтські можновладці намагаються облудно удавати, що вони також прагнуть миру, щоб зручніше було маскувати свої загарбницькі сили.

Як подає совєтське радіо, в УССР відбуваються тисячі мітинґів і зборів, присвячених підписуванню відозви. З 25. червня по 5. липня відозву підписали 56 міл. совєтських громадян, в тому числі близько 2 млн на Україні, зокрема в Києві 437 тисяч, в Одесі 252 тисячі, Львові — 198 тисяч. Збирання підписів триває далі. Проте, як відомо, так звана кампанія „боротьби за мир" нітрохи не перешкоджає совєтському урядові розпалювати війну в Кореї.

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВИ ЦЕРКОВНОГО МИСТЕЦТВА

ЕДМОНТОН (П. Б.) — 9. липня ц. р. з нагоди Святого Року відбулося в Римі офіційне відкриття міжнародної вистави церковного мистецтва, зокрема католицьких місій і церковного мистецтва Східної Церкви. Ця вистава відбувається у двох величавих палатах, недалеко площі св. Петра. З уваги на довгі приготування відкрито дотепер тільки відділи: місійний та церковного мистецтва Сх. Церкви. У цій виставці беруть теж участь українці-католики, а саме у відділі церковного мистецтва, виставі католицької діяльности та у відділі „катакомби", куди зібрано ввесь матеріял, що відноситься до положення в країнах „за залізною заслоною" і Україні зокрема, яка перша впала під напором большевицького терору та принесла найбільшу жертву. Тому її поміщено на першому пляні між народами, що терплять і проливають свою мученичу кров за Христову віру.

Нові Книжки

ІВАН ФРАНКО ТА РЕЛІГІЯ

(Проф. С. Гаевський: Франків „Мойсей", Розвідка і текст поеми. З другого авторизованого видання. На Чужині, 1948, ст. 58.)

Справа світогляду Івана Франка ще й досі належно невияснена. Невисвітлена також і цікава всім тема, як І. Франко ставився до релігії. Одні вважають нашого поета явним атеїстом, та є й такі, що доводять зовсім протилежне, що автор „Мойсея" не був аж ніяк безбожником. І ті й ті наводять окремі місця із поетових творів на свої твердження... А масовий читач не знає, кому вірити, бо автори однобічно насвітлюють заторкнені проблеми, та цитують із багатющої творчости І. Франка тільки те, що їм вигідне. Це відноситься головним чином до тих праць про Івана Франка, що появляються під Совєтами, які за всяку ціну хотіли б мати автора „Мойсея" по своєму боці. Та дійсна наука шукає тільки правди. І тут наука йде разом зі Святою Євангелією: „Пізнайте правду і вона визволить вас!"

Та щоб в цілості показати, як Іван Франко ставився до релігії, — то треба б написати обширну працю. В ній треба б розглянути не тільки всі літературні твори нашого дуже працьовитого автора, але також і його наукові та публіцистичні праці, де автор заторкнув релігійну проблему. Треба б також подивитися й на те, що про нашого автора написали в цій справі його знайомі, приятелі і вороги. Можна б ще розписати анкету, щоб на цю тему написали свої спогади ті люди, що знали особисто Івана Франка та стрічалися з ним при різних нагодах. Щойно тільки тоді можна б написати велику працю про те, як І. Франко відносився до релігії. Така праця вимагала б багато часу, бо бібліографи подають, що наш поет написав 4637 творів! Віримо, що колись наша наука спроможеться на таку працю про Франків світогляд.

Та покищо хочемо згадати, що пише про те проф. С. Гаевський у своїй розвідці з нагоди перевидання Франкового „Мойсея".

Автор робить основну помилку, бо в основу своєї праці бере тільки один Франків твір, поему „Мойсей". І тому пізніше дає читачеві невірні з дійсним станом висновки. С. Гаевський гадає, що І. Франко прихильно відносився до релігії, „як чистої віри в Бога". І то від дитячих літ, без найменшої зміни, аж до „гробової дошки". Таке написано на 13 сторінці! Іван Франко „як інтеліґент (!) і до того ще й соціяліст, мав ставитися взагалі байдуже, а в рамках якогось часу навіть вороже до релігії, як церковно-кастової організації".

Тут автор дуже багато набаламутив, і то кожним словом. Чому „інтеліґент" обов'язково має ставитися „байдуже", а то й „вороже" до релігії, як до організації? Це перше баламутство. А друге — то це, що й соціялісти не завжди і не всі відносяться до релігії вороже. Та ж англійські соціялістичні міністри — навіть премієр Етлі! — ходять до тої самої церкви, що й консерватист Чорчил. А між англійськими соціялістичними послами до парляменту є 18 священиків, в тім 16 католиків! А третє баламуцтво бачимо в тому, що не знаємо покищо такої релігії, яка не мала б своєї організації. Та й ще баламутить автор, коли пише, що „Іван Франко ставився неґативно до релігії, як до церковно-кастової організації, бо вона спричиналася до його поневіряння". Гадаємо, що немає тут з чим воювати, але треба зазначити, що церковна організація не є — і ніколи не була за Франкових часів, — жадною кастою.

Десяти сторінкова „розвідка" проф. С. Гаєвського написана таким лайливим тоном — автор щось 15 разів уживає слова „ботокуди" і „сідоглаві", — що досі ми не стрічали подібного стилю в ніби то „науково" написаній праці. Зазначуємо, що вона видана під фірмою: „Українська Вільна Академія Наук", і на другій сторінці виразно написано: „Президія УВАН ухвалила до друку". Та для повноти подаємо й те, що ми чули від поважного члена цієї нашої заслуженої Установи, що УВАН публично заявила, що „розвідку" видруковано без її згоди... Але ж книжку продається в публичних книгарнях під фірмою УВАН.

Щось тут не в порядку. А наша читацька громада мусить підождати на дійсно науковою методою написану працю про Франків світогляд.

Якою мовою написане „Слово о полку Ігореві"

(Василь Чапленко: Мова „Слова о полку Ігореві". Вінніпеґ, 1950, ст. 28 Є це 7 число із серії: Праці Інституту Слов'янознавства Української Вільної Академії Наук, що їх редаґує Я. Б. Рудницький).

Славну пам'ятку старої української літератури відкрито при кінці 18-го віку і в 1800 році вперве видано друком „Слово о полку Ігореві". Цього року святкує світ 150 роковини друку цього нашого славного літературного твору, що був написаний ще в другій половині 12-го віку. Українська Вільна Академія Наук відзначила ці роковини виданням праці Василя Чапленка про мову цього твору. Д-р Яр. Рудницький написав коротку передмову, в якій згадує англійські переклади „Слова" та заторкує справу приналежности цього твору до старої української літератури і стверджує його автентичність.

Василь Чапленко розглядає **звукові явища** в мові „Слова", **відміну дієслів і іменників, будову речень** та **ввесь запас слів,** що міститься в цій літературній пам'ятці. Для цікавости варта згадати, що „Слово" складається з 905 слів, серед них 387 іменників, 141 прикметників, 29 числівників та займенників, 297 дієслів, 18 сполучників, 31 прислівників та 2 вигуки.

Автор подає свої кінцеві висновки в таких словах:

„З усього цього ясно, що „Слово" — пам'ятка передусім київської культури і що вона ближча до українського тієї культури продовження, ніж до російського. Тим то й те, що робили в СССР у зв'язку з 750-річчям „Слова", коли офіційно пропаґували його як твір російської культури, було явно безпідставне".

Працю В. Чапленка видано з допомагаю Членів і Прихильників Т-ва „Просвіта" в Кенорі, Онт. Канада.

Л. Луців.

75-РІЧЧА о. СОЗОНТА ДИДИКА, ЧСВВ.

Ню Йорк. — Найстаршим Василіянином в Америці є о. Созонт Дидик, який перебуває тепер в монастирі ОО. Василіян в Глен Ков, на Лонг Айленді, під Ню Йорком. Він належить до перших місіонарів, що прибули до Канади в 1902 р., а між якими був теж о. Плятонід Філас і о. А. Строцький. Після поділу Північної Америки на дві провінції, о. Дидик перенісся з Канади до Злучених Держав. З нагоди свого 75-річча дістав Ювілят вітальну телеграму від папи з Ватикану і від голови Конґреґації Східної Церкви, кард. Е. Тісерана.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАГО, ІЛЛ.

Нове досягнення громадських установ.

На днях відкрито в Шікаго новий громадський льокаль, де приміщуються слідуючі наші установи:

Ліга Американців Українського походження, що рівночасно репрезентує на терені міста Шікаго й околиці інтереси „Українського Конгресового Комітету", дальше „Український Переселенчий Комітет", що занимається справами новоприбувших скитальців та вкінці „Представництво ЗУАДК'у".

Докладна адреса цього льокалю є: 2247 W. Rice St. Chicago 22 Ill. Tel. Hu 9-4450.

Льокаль відкритий ввесь день від год. 9—5 попол. та від 7.30—10 вечером, а в суботу від год. 6—8 веч.

Приявність в льокалі, зокрема в часі вечірніх дижурів, членів Управ вище наведених Установ та введення телефону запевнює так потрібний постійний контакт ширших кол нашого громадянства з наведеними організаціями.

В льокалі можна буде полагоджувати всі справи, що входять в обсяг діяльности „Ліги Американців Українського Походження" та „Українського Конгресового Комітету", як також усі справи зв'язані з переселенням українських скитальців з Европи, зокрема справи „ашурансів", а дальше справи допомогової, опіки над хворими, підшукування праці, справи сплати довгів новоприбуших, зокрема коштів подорожі, вкладок до ЗУАДК'у і УКК'у. — Там можна рівнож одержати друки на зміну адрес новоприбулих, друки на т. зв. „перші папері" і т. п.

Потреба тогоʼ роду льокалю давалася вже давно відчувати в Шікаго, де існує велике скупчення „старої" і „нової" іміграції, тому його відкриття слід щиро привітати, а його організаторам, очолюваним головою „Ліги Американців Українського Походження" — П-ом І. Дужанським — сердечні побажання.—

Віримо, що льокаль цей причиниться до кращого зв'язку широких кол нашого громадянства з її проводом, а добре положення його (близько Шікаго і Вестерн Евенях) йому в цьому у великій мірі допоможе.

Громадянин

Нові іміґранти

Українці, що приїжджають кораблем „Дженерал Герсі" до порту з Ню Йорку, дня 16-го серпня:

Буцманюк Стефанія, Богдан, Віра Роман; Калитовський Теодор, Марія; Колмик Ілько; Колодій Франц, Марія; Лебеденко Роза, Дітер; Магоцький Іван, Марія, Орися; Мартинюк Зенон, Іда, Петро, Роман; Миска Володимир; Острученко Григорій; Пирозик Михайло, Юлія, Володимир, Леся; Смолій Григорій, Ева, Любомира; Степанюк Сергій, Горпина.

ПОДАТКОВА ЧЕСНІСТЬ АНГЛІЙЦІВ

Брюссель (П. Б.) Що англійці дорожать своєю державою й намагаються добровільно сповняти свої громадянські обов'язки — це загально відома справа. Деякі доводять свою точність в цьому ділі до того, що сплачують державі анонімово різні суми грошей вважаючи, що вони не цілком виповнили свої податкові обов'язки. В такий спосіб англійський державний скарб одержує кожного року немалі суми грошей.

Недавно помер тренер перегонових коней, що належали англійському королеві, Фредерік Барет. Він оставив спадщину понад 12 тисяч фунтів стерлінґів. Із цієї суми він записав 300 фунтів державному скарбові на податки, щодо яких він не був певен, чи сплатив їх повністю.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОТИНАСТУП НА ФРОНТІ РІКИ НАКТОНҐ був несподіванкою для червоних, що сконцентрували там поверх 65,000 військ для походу на Тайгу і дальше на Пусан. На мапі зазначені місця найзапекліших боїв, що перекреслили задум червоних ударами з двох боків, від Вайґвен і від Чанґйонґ, захопити віддалене від обох міст на 12 миль місто Тайгу. Бої продовжуються і американці, згідно з останнім повідомленням, на одну милю відкинули червоних.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОТИНАСТУП

(Докінчення зі стор. 1-ої)

завдяки своєму примітивізмові.

На південній ділянці фронту американські і ворожі війська окопуються та закріплюють свої позиції: американці на височині, що панує над містами Сачон і Чинджу, а ворог в підготові до останньої оборони цих міст, з яких залишились ще тільки згарища. Війська морської піхоти були увійшли вчора до Сачон, але опісля знову відступили, для вирівняння лінії з фронтом перед Чинджу.

На східному фронті південно-корейські і американські війська все ще вдержують евакуовану авіяційну базу на південь від Поганґ, пробуючи пробитись на північний схід в напрямку на Кіґйс, звідкіль минулого тижня почався комуністичний наступ на Поганґ. На цьому ж фронті напівніч, південно-корейські війська задержали свої позиції. Без замітніших подій пройшло вчора і на дальших ділянках фронту. — Військова розвідка стверджує, що комуністи гарячково стягають на фронт свої резерви та щораз нові сили. Головна увага ворога все ще скерована на ділянку фронту здовж ріки Нактонґ, зокрема на ті місця, де вже з успіхом зроблено спробу переправи та де тепер наступають американці. З аліянтського боку теж заповідається, що протягом чергового, або ще й біжучого тижня, повинні наспіти дальші підкріплення Об'єднаних Націй для оборонців.

РАКЕТИ „ТАЙНІ ТИМ" ВПЕРШЕ ВИКОРИСТАНІ НА ФРОНТІ

Токіо, 15. серпня. — Тоді, як червоні на фронті в Корею незмінно використовують „історичну" російську тактику: — безжалісне кидання до бою великих мас людей, завжди однаково безвартісних для російських володарів, американці та союзники полягають насамперед на тактику і зброю. Тепер, як вже для всіх стало ясно, що комуністам не доведеться похвалитися „блискавичною" перемогою, американці почали ще тільки випробовувати дещо з нової зброї. В той спосіб вчора вперше використано на фронті „супер-стрільна", ракети відомі під назвою „Тайні Тим", які їх скинули морські літаки в акції понад суходолом. Подробиць діяння цих ракет не подається, але відомо, що вони зірвано в повітря один міст, а речник нейві заявив, що боєві наслідки цеї зброї є далеко сильніші, ніж це можна було передбачувати.

ТРИНАДЦЯТРІЧНИЙ БЕЛЬГІЙСЬКИЙ ХЛОПЧИНА — НАЙМОЛОДШИЙ ЛЕТУН СВІТУ

Брюссель (П. Б.) На летовищі Ґрімберґен у Бельгії відбулася недавно цікава подія. Тринадцятирічний хлопець Н. Паскаль здавав іспит із пілотажу перед нормальною державною комісією й здав його з дуже добрим успіхом — так в теоретичній як і практичній частині. Екзамінатори не скривали свого вдоволення. На жаль вся імпреза відбулася тільки ради експерименту і малий пілот не може поки що одержати офіційного дозволу керувати літаками, бо інтернаціональні закони в цій ділянці вимагають від кандидатів закінчення 18 років життя.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

АМЕРИКАНСЬКА ЗБРОЯ: ТАНКИ, НОЖІ І П'ЯСТУКИ

На фронті в Кореї, 15. серпня. — У фронтових звідомленнях стверджується, що з'єднання американської Першої Кавалерійської Дивізії, які вчора цілком знищили около 800 ворожих військ, що були під прикриттям ночі переправилися через ріку Нактонґ в околиці Тукон і та при головному шляху на Тайгу, з успіхом користувалися „наймодернішою зброєю": танками і гарматами на дальшу віддаль, а ножами і п'ястуками на безпосередню віддаль. До боїв на ножі і п'ястуки прийшло головно в одному місці над самим берегом ріки. Американці чули, як в темноті плюскоче вода і знали, що це переправляється ворог, але не могли навмання стріляти. — Як почало світати — вояки обох армій опинилися дослівно віч-на-віч. Тоді пішли в рух ножі і п'ястуки. Американці виявились майстрами в боксі: — вже в перший рунді червоні були „нокавт".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. Т. Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 20. серпня, в год. 12-ій полудне, у салі при укр. пр. церкві 2250 В. Кортез вул. Взиваємо довгуючих членів конечно прийти на збори і вирівнати свої залеглі вкладки, бо впротивнім разі будуть суспендовані. — І. Меґас, предс.; Д. Когут, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. А. Бончевського, від. 10, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що збори відбудуться в неділю, 20. серпня зараз по Службі Божій, в парафіяльній галі. Просяться всіх членів прийти на збори. Взиваємо довгуючих членів вирівновати свої залеглості. — В. Глива, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться у суботу, 19. серпня, в парафіяльній салі при 74 Геррис Евеню, точно в год. 8. ввечір. Просимо всіх членів прибути на ці збори, бо є важні справи до обговорення і полагодження. — І. Околіта, предс.; І. Кокольський, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 20. серпня, в годині 6. вечером, в У. Н. Домі, 183 Фліт вул. Проситься членів прибути і вирівнати свої вкладки, як також заплатити за пікнікові тикета, або їх звернути, щоб ми могли закінчити цю справу. — І. Грабар, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. І. Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 19. серпня 1950 р. в год. 7. вечером, під ч. 847 Н. Франклин вул. Проситься членів прибути на ці збори. Члени, що не забрали ще своїх дивиденд, повинні це зробити на цих зборах. Ще раз пригадується членам, які платять вкладки річно, що від 1-го липня треба доплачувати за часопис „Свободу" після ухвали Конвенції. — С. Чорномаз, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, відбудуться в неділю, 20. серпня, в год. 3. пополудні, в Укр. Нар. Домі. Просимо всіх членів і членкиць прибути на збори для обговорення нових справ. — В. Вутковський, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 117, відбудуться в суботу, 19. серпня в год. 8. вечером в церковній салі, 28 Іст, 7. вулиця. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. — Уряд.

СТ. ЛУІС, МО. — Місячні збори Тов. Володимира, від. 179, відбудуться в суботу, 19. серпня в год. 7. вечером, в У. Н. Домі під ч. 2838 Маґнолія вул. Просимо членів і членкиць прийти на ці збори і вирівнати свою залеглість до УНСоюзу. — М. Дмитришин, предс.; М. Кульчицький, кас.; М. Паращак, секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Бр. св. О. Николая, від. 127, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. серпня, в церковній салі, зараз по співаній Службі Божій. Проситься всіх членів і членкиць взяти участь у цих зборах, та не забувати на свої обовязки. Подається теж до відома, що цього місяця, а опісля кожного місяця по 15-тім в останніх двох тижнях в місяці урядники будуть урядувати в середу від 8. год. до 10. ввечер, на церковній салі при Fillmor і Oneida St. Робимо це для вигоди тих, що з різних причин не все можуть бути на місячних зборах. Отже вони зможуть тепер полагоджувати свої справи в останні дві середи в другій половині місяця. Рівнож просимо молодих і старших громадян із нової іміграції приходити в згадані середи на зборах і полагоджувати справу свого членства в У. Н. Союзі. — Іл. Буцин, предс.; П. Володка, фін. секр.; М. Левицький, секр.

CLEVELAND, O. — St. Mary's Lodge No. 112 will hold its regular monthly meeting Sunday, August 20, at St. Peter & Paul Church hall after 2nd and 3rd masses. — E. Lalik, Pres.; H. Procil, Treas.; R. Kupchik, Fin. Sec.; M. Fedak, Rec. Sec.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 20. серпня, в Домі Відділів УНС, 843 N. Western Ave., в год. 12:30 зполудня. Просимо членів і членкиць прибути на збори, бо є важні справи, як вибір комітету до обслуги на Балі, що має відбутися в вересні. Довгуючі члени повинні конечно вирівняти залеглі вкладки, щоб пізніше небуло нарікань, коли їх суспендується. Во відділ не платить вкладки за ніякого члена. Проситься нових членів, що були прийняті в червні, чи в липні прийти на збори і заплатити вкладку, бо секретар не буде писати до них по кілька разів. — И. Коцовський, предс.; М. Попіль, кас. Г. Дацьків, секр.

ПАСАИК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, повідомляє всіх членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. серпня точно в год. 2-ій попол., в У. Н. Домі під ч. 237 Гоуп вул. Взиваємо всіх членів, щоб не забували приєднувати нових членів, як теж платити точно вкладки та вирівновати свої залеглості. На зборах буде звіт комітету про прихід з пікніку. — В. Лелет, предс.; П. Головачук, фін. секр.; А. Ткачук, кас.; М. Котіс, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє всіх своїх членів і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в вівторок, 22. серпня, в год. 7:30 ввечір, в парафіяльній галі, 303 Гудсон вул. Приявність всіх членів є конечна, бо маємо багато важних справ до вирішення. Проситься довгуючих членів прийти на збори і вирівнати свої залеглості. Просимо теж членів незабувати приєднувати нових членів. — П. Паснак, предс.; Т. Шургот, кас.; Е. Іванів, фін. секр.; Г. Вулавиниєць, рек. секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбудуться в суботу, 19. серпня, в годині 8-мій ввечір, в галі Veterans of Foreign War, 109 Park Ave. Просимо всіх членів і членкиць прийти на час. Взиваємо довгуючих членів, щоби вирівняли свої вкладки. — І. Головка, предс.; В. Реновець, кас.; И. Ярема, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. серпня, в год. 5:30 ввечір, в церковній галі. Просимо всіх членів прийти на збори і заплатити свої місячні вкладки. Довгуючі члени повинні вирівняти довг. — М. Куба, секр.

ВАЙОН, Н. ДЖ. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 281, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, 18. серпня, точно в год. 8. ввечір, в У. Н. Домі, 33-35 Вест 19. вул. Просимо Прийти на означений час, бо маємо дуже важні справи до полагодження. І. Довгань, предс.; Я. Лаврів, кас.; Л. Вачинський, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 19. серпня, в год. 7:30 ввечір, в галі У. Д. Гор. Клюбу, 31-14 — 30 Ев. Просимо всіх членів і членкиць прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. Проситься заплатити за балеві тикети. Довгуючі члени повинні вирівняти конечно свій залеглий довг. Просимо українців, які ще не є членами УНСоюзу, прийти на збори і вписатися в члени. — М. Ґалан, предс.; Г. Василик, кас.; П. Барнич, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. серпня, в парохіяльній галі, 803 Фронт Стріт, в год. 2. попол. Проситься членів прийти на означений час та сповнити свої членські обовязки. Рівнож пригадуємо тим членам, що платять річно чи півтічно, платити на час, значить принаймі не пізніше як до 25 даного місяця. Довгуючі члени, що не заплатять цего місяця, будуть суспендовані. — Д. Рудакевич, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 3. серпня 1950 року помер по короткій недузі серця, довголітній член Бр. св. Василія Великого, від. 161 УНСоюзу в Ембридж, Па.,

МИХАЙЛО ДЗЮБИНСЬКИЙ.

Покійний походив з села Глубока, пов. Самбір, Західна Україна. До УНСоюзу вступив в 1916 році. Був добрим і примірним громадянином, за що всі його любили і поважали. Ніколи не відмовлявся від жертв на українські народні цілі.

Полишив у смутку сина Йосифа і три дочки: Ольгу, Стефанію і Катерину. Всі вони є членами УНСоюзу.

Похорон відбувся при великій участи народу 6. серпня з укр. гр. кат. церкви і на укр. гр. кат. цвинтарі.

Хай земля прибраної Батьківщини буде йому легкою.

И. Литвин, секр.

ТАРЗАН, ч. 2408. Голодний кіт.

Коли Тарзан був готовий зіскочити і заофірувати свою поміч, останні слова Діяни стримали його...

...бо „коли я ще раз побачу того дикого чоловіка, я вмру зі страху" сказала.

Коли малпочоловік вагався, що робити, його око прикував якийсь таємний рух на іншім дереві.

Чорний леопард вийшов на полювання.